

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1547

Vragen van het lid **Omtzigt** (CDA) aan de Staatssecretaris van Financiën over *de uitspraak van het hof in Den Bosch in een tipgeverszaak van zwartsparenders* (ingezonden 28 februari 2018).

Antwoord van Staatssecretaris **Snel** (Financiën) (ontvangen 26 maart 2018)

Vraag 1

Herinnert u zich dat ik in de Kamer in de zaak van de tipgever, die enkele tonnen ontving voor het overhandigen van lijsten zwartsparenders uit Luxemburg, meerdere keren mondelinge en schriftelijke vragen gesteld heb aan u en uw ambtsvoorgangers?

Antwoord 1

Ik ben mij er van bewust dat het lid Omtzigt in de loop van de tijd veel vragen heeft gesteld over het tipgeversdossier zwartsparenders. De vragen worden vooral gesteld naar aanleiding van een specifieke procedure die een familie van belastingontduikers is gestart tegen belastingcorrecties die de inspecteur heeft aangebracht bij een (inmiddels overleden) zwartspander. Deze procedure leidt periodiek tot publicitaire ophef. Ik wijs er op dat deze procedure nog steeds onder de rechter is. Ik roep in herinnering dat het lid Omtzigt in 2012 zijn zorgen deelde over het openbaren van de naam van de tipgever waardoor onder meer de aanpak van zwartsparenders ernstig zou worden belemmerd. Door Staatssecretaris Weekers is toen geantwoord dat een discussie daarover eventueel tot in hoogste instantie zou worden gevoerd.¹ De uitspraak van het gerechtshof 's-Hertogenbosch is onderdeel van deze nog steeds bij de rechter lopende discussie. Overigens is met de tipgever destijds een passend geachte beloning afgesproken. De beloning is gerelateerd aan de extra opbrengst die als gevolg van deze informatie in de schatkist vloeit en wordt berekend over de extra opbrengsten die daadwerkelijk door de Belastingdienst zijn geïncasseerd.

Vraag 2

Kunt u een lijst van alle Kamerstukken geven over de voornoemde zaak en het tipgeversbeleid?

¹ Kamerstuk p31 066, nr. 119.

Antwoord 2

Ik heb geen beschikking over een lijst van alle Kamerstukken over deze zaak en het tipgeversbeleid.

Vraag 3

Herinnert u zich dat uw ambtsvoorganger in 2009 aan de Kamer heeft meegedeeld: «De tipgever die zich uit eigen beweging bij de FIOD-ECD heeft gemeld»?²

Antwoord 3

Mijn ambtsvoorganger Staatssecretaris De Jager heeft op 30 oktober 2009 in zijn brief aan de Tweede Kamer onder meer gemeld: «De tipgever die zich uit eigen beweging bij de FIOD-ECD heeft gemeld, heeft informatie overgedragen met de gegevens van enkele honderden zwartsparenders bij verschillende banken in Europa.»

Vraag 4

Herinnert u zich dat uw ambtsvoorganger in 2016 aan de Kamer gemeld heeft in een feitenrelaas: «Begin 2009 is de FIOD benaderd door een tipgever die stelde over informatie te beschikken over bankrekeningen van Nederlandse ingezetenen bij drie in Luxemburg gevestigde banken.»³

Antwoord 4

Mijn ambtsvoorganger Staatssecretaris Wiebes heeft op 24 mei 2016 in zijn brief aan de Tweede Kamer onder meer gemeld: «Begin 2009 is de FIOD benaderd door een tipgever die stelde over informatie te beschikken over bankrekeningen van Nederlandse ingezetenen bij drie in Luxemburg gevestigde banken.»

Vraag 5

Erkent u dat de overeenkomst met de tipgever in de inleiding staat, namelijk «dat de tipgever zich begin maart 2009 op eigen initiatief heeft gemeld bij de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD-ECD) met de mededeling dat hij beschikt over informatie over een groot aantal Nederlandse belastingplichtigen met buitenlands vermogen dat mogelijk (nog) niet in de Nederlandse belastingheffing is betrokken»?

Antwoord 5

In het contract met de tipgever is onder meer als overweging opgenomen: «- dat de tipgever zich begin maart 2009 op eigen initiatief heeft gemeld bij de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD-ECD) met de mededeling dat hij beschikt over informatie over een groot aantal Nederlandse belastingplichtigen met buitenlands vermogen dat mogelijk (nog) niet in de Nederlandse belastingheffing is betrokken».

Vraag 6

Erkent u dat de zaak ondertussen behandeld is bij het Hof in Arnhem, bij de Hoge Raad, die het terugverwees naar het Hof in Den Bosch en dat de Staat c.q. de Belastingdienst er in de tussentijd alles aan heeft gedaan om de tipgever te beletten om gehoor te geven aan oproepen van de rechters om te getuigen?

Antwoord 6

Nee. Mijn ambtsvoorganger Staatssecretaris Wiebes heeft op 24 mei 2016 in zijn brief aan de Tweede Kamer onder meer gemeld: «De Belastingdienst heeft zich altijd actief bereid getoond de rechterlijke macht het volledige, ongeschoonde (behoudens om veiligheidsredenen de naam van de tipgever) contract te overleggen. Ook heeft de Belastingdienst aangeboden om de tipgever anoniem te laten getuigen en om de naam vertrouwelijk aan de rechter te melden.» Dit is nog altijd onverkort het geval. Ik wijs op het antwoord op vraag 21. Ik merk daarbij op dat als de tipgever anoniem kan blijven de Belastingdienst uitsluitend te winnen had bij een getuigenverhoor

² Kamerstuk 31 066, nr. 77

³ Kamerstuk 31 066, nr. 275

van de tipgever. De Belastingdienst moet de correcties aannemelijk maken en dat is natuurlijk gemakkelijker met de tipgever als getuige dan zonder. De enige die te verliezen heeft bij een getuigenverhoor is de zwartsparder en zijn familie.

Vraag 7

Erkent u dat in de overeenkomst die de Staat met de tipgever aanging concreet is opgenomen dat hij als getuige beschikbaar is: «De tipgever verleent alle medewerking die de Belastingdienst in verband met het gebruik van de in lid 1 bedoelde Informatie ten aanzien van derden zal vragen. De tipgever verleent onder meer medewerking aan het geven van een toelichting op de inhoud en herkomst van de in lid 1 bedoelde informatie en op zijn eigen positie, het beantwoorden van vragen die de Belastingdienst daarover heeft, het opstellen van processen-verbaal van verhoor door de Belastingdienst en aan zijn verhoor als getuige in het kader van juridische procedures die (mede) betrekking hebben op de in lid 1 bedoelde informatie.»⁴

Antwoord 7

Ja.

Vraag 8

Erkent u dat u deze passage in het contract had staan voordat deze aan de rechtbank, het Hof in Arnhem en aan de Hoge Raad werd overlegd en hiermee achterhiel dat de tipgever op grond van het contract als getuige had moeten verschijnen?

Antwoord 8

Er is maar één contract met de tipgever. Namens de zwartsparder en zijn familie is bij de Hoge Raad om herziening van het arrest van 18 december 2015 gevraagd toen de Belastingdienst na dit arrest naar aanleiding van een uitspraak van de geheimhoudingskamer van rechtbank Zeeland-West-Brabant van 4 februari 2016 in een andere zaak meer passages – waaronder deze passage – uit het contract vrijgaf. Bij het arrest van 9 december 2016⁵ heeft de Hoge Raad het herzieningsverzoek afgewezen. De Hoge Raad overwoog daarbij dat het hier niet gaat om feiten die als ze eerder bekend waren geworden tot een andere uitspraak hadden geleid. Voor de goede orde merk ik op dat het Hof 's-Hertogenbosch wel kennis heeft genomen van de in vraag 7 geciteerde passage uit het contract.

Vraag 9

Erkent u dat de Belastingdienst tot het uiterste gegaan is om de tipgever niet te laten getuigen?

Antwoord 9

Nee. Mijn ambtsvoorganger Staatssecretaris Wiebes heeft op 24 mei 2016 in zijn brief aan de Tweede Kamer onder meer gemeld: «De Belastingdienst heeft zich altijd actief bereid getoond de rechterlijke macht het volledige, ongeschoonde (behoudens om veiligheidsredenen de naam van de tipgever) contract te overleggen. Ook heeft de Belastingdienst aangeboden om de tipgever anoniem te laten getuigen en om de naam vrouwelijk aan de rechter te melden.» Dit is nog altijd onverkort het geval. Ik wijs op het antwoord op vraag 21.

Ik merk in dit verband nog op dat als de inspecteur tot het uiterste had willen gaan om de tipgever niet te laten getuigen de inspecteur de belastingaanslagen ambtshalve had kunnen vernietigen. De inspecteur heeft niet gekozen voor deze extreme variant maar heeft naar eer en geweten zijn uiterste best gedaan om ook bij deze zwartsparder tot een juiste belastingheffing te komen en daarnaast tegemoet te komen aan de wens van de Kamer om de opsporing van zwartsparders niet te bemoeilijken door de identiteit van een tipgever zomaar vrij te geven. In hoeverre hij hierin is geslaagd is uiteindelijk aan de rechter om te beoordelen. De zaak wordt

⁴ Bijlage bij Kamerstuk 31 066, nr. 275

⁵ Hoge Raad 9 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2785.

binnenkort ter beoordeling voorgelegd aan de Hoge Raad. Ik wacht dat oordeel met belangstelling af.

Vraag 10

Erkent u dat uit het voorlopig getuigenverhoor van een FIOD-ambtenaar bij de rechtbank in Zeeland-West-Brabant blijkt, dat er op 13 januari 2009 voor het eerst formeel contact was tussen de tipgever en FIOD en dat de FIOD het initiatief had genomen voor dat contact?⁶

Antwoord 10

De tipgever heeft zich als zodanig rond de jaarwisseling 2008/2009 gemeld bij de Belastingdienst. Aangezien de belastinginspecteur waarmee hij toen sprak niet bevoegd was om deze zaak op te pakken heeft hij de Belastingdienst/FIOD verzocht de tipgever te benaderen.

In het proces-verbaal van het getuigenverhoor op 1 juli 2014 bij de Rechtbank Zeeland-West-Brabant⁷ van een opsporingsambtenaar bij de FIOD is dienaangaande vermeld:

«Ik ben in januari 2009 betrokken geraakt bij project derde categorie. Ik ben gebeld door collega [H] van de belastingdienst dat er iemand was die mogelijk informatie had. Ik heb daar toen contact mee opgenomen.

[H] heeft niet aangegeven wat voor informatie die persoon had.

In januari 2009 heb ik telefonisch contact met die persoon opgenomen.

Ik heb een afspraak gemaakt en ben bij die persoon in zijn woning geweest op 13 januari 2009. Hij deelde toen mede dat hij informatie had die hij met de belastingdienst wilde delen onder garantie van anonimiteit. Omdat ik niet bevoegd ben anonimiteit te garanderen is het gesprek gestopt en heb ik contact opgenomen met de CIE van de FIOD.»

Vraag 11

Heeft u kennisgenomen van de verklaring van de tipgever bij de notaris van 15 juni 2017: «Eind tweeduizend acht (2008) denk ik, ontving ik een brief van de Belastingdienst met het verzoek informatie te verstrekken over mijn Luxemburgse bankrekening. Ik heb toen telefonisch contact gehad met de Belastingdienst en ik legde aan de belastinginspecteur uit dat ik die bankrekening in die tijd heb gebruikt om mijn salaris te ontvangen. Hij vertelde mij dat ze die vraag stelden in het kader van onderzoeken naar niet gefiscaliseerd buitenlands vermogen. Ik vertelde de Belastingdienst dat ik dit soort buitenlands vermogen niet bezat, maar zei dat ik wel in het bezit was van informatie over Nederlanders met buitenlandse rekeningen en trustvermogen. Ik had deze informatie immers net gevonden in die verhuisdoos. De belastinginspecteur met wie ik sprak vond dat interessant en heeft mij gevraagd of ik het goed vond dat ik zou kunnen worden benaderd door de Belastingdienst/FIOD.»⁸

Antwoord 11

Ik heb kennisgenomen van de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch van 20 februari 2018 (ECLI:NL:GHSHE:2018:515) waarin onder meer bovenstaand deel van de verklaring die de tipgever ten overstaan van de notaris heeft afgelegd, is opgenomen.

Vraag 12

Erkent u dat pas op het moment dat de tipgever een getuigenis heeft afgegeven, vast is komen te staan dat de FIOD/Belastingdienst contact met hem had opgenomen vanwege een door hem in Luxemburg aangehouden bankrekening?

Antwoord 12

Nee. De inspecteur heeft de latere tipgever eind 2006 / begin 2007 als belastingplichtige in het project Bank zonder Naam bevroegd over zijn Luxemburgse rekening. Dat bleek een reguliere salarisrekening te zijn uit de tijd dat hij bij een bank in Luxemburg werkte, die na zijn vertrek uit Luxem-

⁶ ECLI:NL:RBZWB:2014:5503

⁷ ECLI:NL:RBZWB:2014:5503.

⁸ ECLI:NL:GHSHE:2018:515

burg is opgeheven. Er was geen fiscaal belang en dus geen aanleiding voor een correctie of navordering. De tipgever is geen zwartsparder en is nooit verdacht van zwartsparen. In dit dossier zijn uitsluitend de belastingplichtigen over wie een tip is ontvangen als zwartsparder aan te merken, waaronder de belastingontduikende erflater in de onderhavige procedure en zijn eveneens zwartsparende kinderen. Pas rond de jaarwisseling 2008/2009 heeft de tipgever zich gemeld met informatie over zwartsparders.

Vraag 13

Erkent u dat er meerdere eerdere contactmomenten geweest zijn voorafgaand aan het bij de Kamer gemelde uit eigen beweging melden door de tipgever bij de FIOD?

Antwoord 13

Ja. Zoals uit de antwoorden op de voorgaande vragen reeds naar voren komt is er eind 2006 / begin 2007 contact geweest met de latere tipgever in zijn hoedanigheid als belastingplichtige over zijn Luxemburgse bankrekening en heeft deze zich *als tipgever* rond de jaarwisseling 2008/2009 tot de Belastingdienst gewend.

Vraag 14

Erkent u dat hetgeen genoemd in vragen 11 en 12 twee cruciale stukken informatie zijn?

Antwoord 14

Nee, ik verwijs naar het antwoord op vraag 12 en 15.

Vraag 15

Hoe verhoudt de verklaring van de tipgever, dat hij de bankgegevens van klanten van de drie banken aan de Staat heeft verkocht nadat hij door de Belastingdienst was benaderd over zijn eigen rekening, zich tot de verklaringen van ambtenaren van de Belastingdienst (onder ede) dat deze man zich spontaan tot het Ministerie van Financiën had gewend?

Antwoord 15

Ik heb geen reden om te twijfelen aan de verklaringen die meerdere ambtenaren van de Belastingdienst onder ede hebben afgelegd. Voor zover de verklaring van de tipgever de indruk wekt dat het tijdstip van aanbieden van de tip is samengevallen met het gesprek over zijn eigen bankrekening houd ik het erop dat in de verklaring de gebeurtenissen zijn samengevat waardoor onvoldoende tot uitdrukking is gekomen op welke tijdstippen een en ander precies heeft plaatsgevonden en verwijs ik voor de tijdstippen waarop deze gesprekken hebben plaatsgevonden naar het antwoord op vraag 12. Overigens zijn alle betrokkenen inclusief de tipgever het erover eens dat er zowel over de Luxemburgse bankrekening als over het verstrekken van informatie contacten zijn geweest én dat het initiatief om mogelijk informatie te verstrekken is uitgegaan van de tipgever.

Vraag 16

Kunt u heel precies aangeven:

- welke contacten (telefonisch, per e-mail, brief of fysiek) de tipgever gehad heeft met de FIOD/ECD, de Belastingdienst, de landsadvocaat en andere personen van/namens de overheid in de periode eind 2008 tot aan het totstandkomen van de overeenkomst;
- of er een gespreksverslag, proces-verbaal of iets vergelijkbaars is gemaakt is van elk van deze afspraken, graag in de vorm een lijst; en
- wie aanwezig was/waren bij elke van deze contacten, graag met vermelding van functies?

Antwoord 16

De zaak is nog onder de rechter. De discussie over de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch zal door mijn team Cassatie bij de Hoge Raad worden gevoerd. In dat licht bezien acht ik het niet gepast en gewenst deze informatie te verschaffen. Uit dergelijke informatie kan de processtrategie van de Staat of zijn bestuursorganen in een concreet dossier worden afgeleid. Het

bekend worden hiervan zou de procespositie van de Staat of zijn bestuursorganen kunnen ondergraven, hetgeen onevenredig benadelend zou zijn.

Vraag 17

Kunt u de beschikbare e-mails, brieven, gespreksverslagen, processen-verbaal etc. van de voorgenoemde gesprekken per ommegaande aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 17

De zaak is nog onder de rechter. De discussie over de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch zal door mijn team Cassatie bij de Hoge Raad worden gevoerd. In dat licht bezien acht ik het niet gepast en gewenst deze informatie te verschaffen. Uit dergelijke informatie kan de processtrategie van de Staat of zijn bestuursorganen in een concreet dossier worden afgeleid. Het bekend worden hiervan zou de procespositie van de Staat of zijn bestuursorganen kunnen ondergraven, hetgeen onevenredig benadelend zou zijn.

Vraag 18

Wat is het allereerste moment waarop de tipgever om een beloning vroeg?

Antwoord 18

Het allereerste moment waarop de tipgever om een beloning heeft gevraagd, is in zijn contact met de CIE geweest. Dit is tussen 13 januari en eind maart 2009 geweest.

Vraag 19

Zijn er ook formele of informele afspraken gemaakt met de tipgever over andere zaken dan nu bekend zijn?

Antwoord 19

Blijkens het proces-verbaal van het getuigenverhoor op 1 juli 2014 bij de rechtbank in Zeeland-West-Brabant⁹ heeft een getuige verklaard: «Met de tipgever was afgesproken dat de informatie niet operationeel zou worden gebruikt, als de overeenkomst niet tot stand zou komen. De desbetreffende getuige kwalificeerde deze afspraak als een «gentleman's agreement». Andere formele of informele afspraken, buiten de overeenkomst met de tipgever, zijn mij niet bekend.»

Vraag 20

Heeft de Belastingdienst de getuige verzocht te verschijnen bij het Hof en hem op zijn verplichting gewezen in de overeenkomst tussen de tipgever en de Belastingdienst?

Antwoord 20

De Belastingdienst heeft de oproep van het Hof doorgezonden aan de getuige en vervolgens alles in het werk gesteld om hem veilig (d.w.z. onherkenbaar) te kunnen laten getuigen. De getuige heeft aangegeven, onder voorwaarden die zijn anonimiteit garandeerden, aan een getuigenverhoor mee te willen werken en heeft ook inspanningen verricht om dit mogelijk te maken. Het wijzen op de verplichtingen in de overeenkomst was derhalve niet noodzakelijk.

Vraag 21

Erkent u dat de tipgever ter zitting van 30 juni 2017 niet als getuige is verschenen bij het Hof in Den Bosch, terwijl een eventueel horen van de tipgever als getuige, gelet op het volhardende beroep van de inspecteur op geheimhouding, op zodanige wijze zou plaatsvinden dat diens identiteit niet zou worden prijsgegeven?¹⁰

⁹ ECLI:NL:RBZWB:2014:5503.

¹⁰ ECLI:NL:GHSHE:2018:515

Antwoord 21

Nee. Het enkel niet vrijgeven van de naam van de tipgever – zoals het Hof voorstond – zou volgens de inschatting van de tipgever en zijn raadsman niet voorkomen dat zijn identiteit bekend zou worden. De raadsman van de tipgever heeft nadere voorwaarden gesteld, om te voorkomen dat de identiteit van de tipgever door toedoen van de belastingplichtige en zijn raadsman openbaar zou worden gemaakt. De nadere voorwaarden die namens de tipgever zijn gesteld zien dan ook op het in verband met zijn veiligheid onherkenbaar kunnen getuigen.

Vraag 22

Indien de Belastingdienst de tipgever op de voorgenoemde verplichting gewezen heeft, is de Belastingdienst dan ook bereid om het tippgeld terug te vorderen, aangezien de overeenkomst met de tipgever in artikel 10 daartoe duidelijk de mogelijkheid biedt?¹¹

Antwoord 22

Terugvorderen van tippgeld is niet aan de orde. De vergoeding waarop de tipgever aanspraak heeft, bedraagt inmiddels meer dan het voorschot. De tipgever wordt thans conform artikel 4 van het contract uitbetaald voor belastingaanslagen die onherroepelijk zijn komen vast te staan en feitelijk door de belastingschuldige zijn voldaan. De belastingaanslagen waarop de genoemde uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch ziet, staan nog niet onherroepelijk vast en hebben dus nog niet tot betaling van tippgeld geleid.

Vraag 23

Indien de Belastingdienst het tippgeld nog niet heeft teruggevorderd, is zij bereid dit alsnog te doen?

Antwoord 23

Ik verwijs naar het antwoord op vraag 22.

Vraag 24

Heeft de Belastingdienst ten minste het tippgeld teruggevorderd dat de tipgever gekregen heeft door aanslag, die nu door het Hof vernietigd is, mede doordat de tipgever zelf niet is komen opdagen?

Antwoord 24

Ik verwijs naar het antwoord op vraag 22.

Vraag 25

Wie heeft de notariskosten en de kosten voor rechtsbijstand van een advocaat voor de tipgever betaald in juni 2017 en hoe hoog waren deze kosten?

Antwoord 25

De rechtsbijstand (waarin begrepen de notariskosten) van de tipgever is betaald door de Belastingdienst. Ik merk op dat ik uitsluitend informatie openbaar maak over de kosten van juridische bijstand in dossiers die zijn afgerond. Ik maak geen informatie openbaar over kosten in nog lopende procedures. Deze informatie biedt inzicht in de omvang van de juridische werkzaamheden die in een dossier zijn verricht. Uit dergelijke informatie kan de processtrategie van de Staat of zijn bestuursorganen in een concreet dossier worden afgeleid. Het bekend worden hiervan zou de procespositie van de Staat of zijn bestuursorganen kunnen ondergraven, hetgeen onevenredig benadelend zou zijn.

¹¹ Artikel 10 Ontbinding en vernietiging:

«Indien de tipgever zijn verplichtingen uit deze overeenkomst niet, niet volledig of niet tijdig nakomt, is de Belastingdienst gerechtigd deze overeenkomst buiten rechte te ontbinden zonder dat een ingebrekestelling is vereist. In dat geval verliest de Belastingdienst niet het recht de door de tipgever verstrekte informatie te gebruiken. De financiële verplichtingen van de Belastingdienst uit hoofde van deze overeenkomst komen daarmee te vervallen.»

Vraag 26

Op welke wijze is de tipgever in contact gekomen met de advocaat die hem heeft bijgestaan bij de verklaring bij de notaris, en heeft de Belastingdienst hier nog een rol in gespeeld?

Antwoord 26

Omdat de belangen van de Belastingdienst niet per se parallel hoeven te lopen met de belangen van de tipgever heeft de Belastingdienst, vanuit de gevoelde zorgplicht voor de tipgever, de tipgever geadviseerd, zich te laten bijstaan door een advocaat. Daarbij is onder meer deze advocaat gesuggereerd en is opgemerkt dat de tipgever natuurlijk vrij was in zijn advocaatkeuze. De tipgever heeft zelf voor deze advocaat gekozen. Gelet op het belang van een zorgvuldige procedure heeft de Belastingdienst aangeboden de advocaatkosten te betalen.

Vraag 27

Kunt u een overzicht geven van alle kosten die de Staat in deze zaak gemaakt heeft of waartoe zij veroordeeld is, inclusief kosten voor elke activiteit van de landsadvocaat, eigen proceskosten, veroordelingen in proceskosten, ondersteuning van de tipgever, etc.?

Antwoord 27

Ik merk op dat ik uitsluitend informatie openbaar maak over de kosten van juridische bijstand in dossiers die zijn afgerond. Ik maak geen informatie openbaar over kosten in nog lopende procedures. Deze informatie biedt inzicht in de omvang van de juridische werkzaamheden die in een dossier zijn verricht. Uit dergelijke informatie kan de processtrategie van de Staat of zijn bestuursorganen in een concreet dossier worden afgeleid. Het bekend worden hiervan zou de procespositie van de Staat of zijn bestuursorganen kunnen ondergraven, hetgeen onevenredig benadelend zou zijn. De zaak en dus ook de proceskostenvergoeding is nog onder de rechter. De discussie over de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch zal door mijn team Cassatie bij de Hoge Raad worden gevoerd.

Vraag 28

Is de tipgever, nadat voor de Belastingdienst duidelijk was geworden dat de stukken waarover hij beschikte van diefstal afkomstig waren, de cautie gegeven?

Antwoord 28

De tipgever is niet gehoord als verdachte. Het geven van een cautie was derhalve niet aan de orde, nog daargelaten of er kan worden gesproken van diefstal of enig ander misdrijf.

Vraag 29

Op welk moment was voor de Belastingdienst duidelijk dat de stukken van de tipgever afkomstig moesten zijn van een misdrijf?

Antwoord 29

Ik verwijs naar het antwoord op vraag 28.

Vraag 30

Wanneer heeft de Belastingdienst of de FIOD/ECD aangifte gedaan tegen de tipgever, een verplichting die voortvloeit uit artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering: «Openbare colleges en ambtenaren die in de uitoefening van hun bediening kennis krijgen van een misdrijf met de opsporing waarvan zij niet zijn belast, zijn verplicht daarvan onverwijld aangifte te doen, met afgifte van de tot de zaak betreffende stukken, aan de officier van justitie of aan een van zijn hulpofficieren.»

Antwoord 30

Artikel 162, eerste lid, van Wetboek van Strafvordering luidt: «Openbare colleges en ambtenaren die in de uitoefening van hun bediening kennis krijgen van een misdrijf met de opsporing waarvan zij niet zijn belast, zijn

verplicht daarvan onverwijld aangifte te doen, met afgifte van de tot de zaak betreffende stukken, aan de officier van justitie of aan een van zijn hulpofficieren,

- a. indien het misdrijf is een ambtsmisdrijf als bedoeld in titel XXVIII van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht, dan wel
- b. indien het misdrijf is begaan door een ambtenaar die daarbij een bijzondere ambtsplicht heeft geschonden of daarbij gebruik heeft gemaakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken, dan wel
- c. indien door het misdrijf inbreuk op of onrechtmatig gebruik wordt gemaakt van een regeling waarvan de uitvoering of de zorg voor de naleving aan hen is opgedragen.»

Aangifte op grond van bovenstaande bepaling is, gelet op de onderdelen a t/m c, niet aan de orde.

Vraag 31

Indien er geen aangifte gedaan is tegen de tipgever, gaat u dat dan alsnog doen?

Antwoord 31

Eind 2009 is door prof. mr. G.J.M.E. de Bont aangifte bij het Openbaar Ministerie gedaan tegen de tipgever. Het OM heeft in 2010 besloten geen strafrechtelijke vervolging in te stellen tegen de tipgever. De Hoofdofficier van Justitie bij het Functioneel Parket heeft op 22 mei 2010 aan prof. mr. G.J.M.E. de Bont onder meer het volgende laten weten:

«... kan in ieder geval gesteld worden dat het algemeen belang de bekendmaking vereist. Het betreft hier informatie over belastingontduiking van een in Nederland ongeëvenaarde schaal, die het de Belastingdienst mogelijk maakt verschuldigde belasting tot een heel hoog bedrag alsnog te innen.

Ook wordt het algemeen belang gediend wanneer iedere Nederlandse belastingplichtige in gelijke mate in de belastingheffing wordt betrokken.

Wanneer Nederlandse belastingplichtigen tegoeden verzwijgen gaat dit ten kosten van alle overige belastingplichtigen die wel belasting betalen over al hun tegoeden.

Daarbij komt dat de Nederlandse overheid thans niet over alternatieve wegen beschikt om deze informatie te verkrijgen, terwijl als vaststaand kan worden aangenomen dat de Nederlandse belastingplichtigen op wie de informatie betrekking heeft, de wettelijke plicht hebben deze informatie aan de Nederlandse fiscus te verstrekken.

Vervolging van de tipgever acht ik derhalve, voor zover dit al mogelijk zou zijn, niet opportuun.»¹²

Vraag 32

Op welk moment is de tipgever gewezen op de Resolutie van 24 oktober 1985, de zogenaamde fiscale tipgeldregeling, en door wie?

Antwoord 32

Blijkens het proces-verbaal van het Gerechtshof Arnhem van het getuigenverhoor op 9 september 2014 heeft een getuige verklaard dat de tipgever van de fiscale tipgeldregeling op de hoogte was.

Vraag 33

Blijkt uit het feit dat informatie van drie banken aan de Staat is verkocht en uit de verklaring van de tipgever, dat de diefstal geen incident was en dat de tipgever op zoek was naar een beloning, met andere woorden dat er juist veel meer sprake is van premiejagen? Zo ja, is er dan niet sprake van strijd met de tipgeldregeling, waarbij steeds wordt benadrukt dat deze op geen enkele manier premiejagen in de hand mag werken?

Antwoord 33

Nee, nog daargelaten of er kan worden gesproken van diefstal.

¹² Fiscaal up to date, Fida 20102827.

Vraag 34

In hoeverre is de Staat actief betrokken geweest bij het verkrijgen van de informatie van de drie achtereenvolgende banken c.q. het aanzetten van de tipgever tot het verkrijgen van die bij de drie banken verduisterde informatie?

Antwoord 34

In het geheel niet, nog daargelaten of er kan worden gesproken van verduistering.

Vraag 35

Waarom is de tipgever, omdat vanaf het begin overduidelijk was dat hij mogelijk zelf strafrechtelijk betrokken was, niet gewezen op de tip- en toongeldregeling van justitie?

Antwoord 35

Het is niet juist dat het vanaf het begin overduidelijk was dat de tipgever mogelijk strafrechtelijk betrokken was. In de overeenkomst met de tipgever is als overweging opgenomen: «dat de Belastingdienst de tipgever heeft gewezen op strafrechtelijke en andere juridische risico's die er voor zijn persoon verbonden kunnen zijn aan de overdracht van de informatie aan de Belastingdienst en dat de tipgever heeft aangegeven zich daarvan bewust te zijn en deze risico's te aanvaarden.» Deze passage duidt erop dat de Belastingdienst zich op dit punt gekweten heeft van de algemene zorgplicht van de Staat. In welke bewoordingen de Belastingdienst de tipgever op strafrechtelijke risico's heeft gewezen valt noch uit de overeenkomst, noch anderszins te achterhalen.

Vraag 36

Hoe beoordeelt u het feit dat de Staat een overeenkomst aangaat met iemand die verdacht wordt van zwartsparen, die bij drie banken gegevens ontvreemd heeft en die een vorstelijke vergoeding vraagt en krijgt, alsmede het feit dat de Staat er vervolgens alles aan doet om een toetsing hiervan te voorkomen?

Antwoord 36

De tipgever is geen zwartsparder en is nooit verdacht van zwartsparen. De tipgever is als belastingplichtige bevraagd door de inspecteur over zijn Luxemburgse rekening. Dat bleek een reguliere salarisrekening te zijn uit de tijd dat hij bij een bank in Luxemburg werkte. Er was geen aanleiding voor een correctie of navordering. In dit dossier zijn uitsluitend de belastingplichtigen over wie een tip is ontvangen als zwartsparder aan te merken, waaronder de belastingontduikende erflater in de onderhavige procedure en zijn eveneens zwartsparende kinderen. Met de tipgever is destijds een passend geachte beloning afgesproken. De beloning is gerelateerd aan de extra opbrengst die als gevolg van deze informatie in de schatkist vloeit en wordt berekend over de extra opbrengsten die daadwerkelijk door de Belastingdienst zijn geïncasseerd. Verder merk ik nog op dat mijn ambtsvoorganger Staatssecretaris Wiebes op 24 mei 2016 in zijn brief aan de Tweede Kamer onder meer heeft gemeld: «De Belastingdienst heeft zich altijd actief bereid getoond de rechterlijke macht het volledige, ongeschoonde (behoudens om veiligheidsredenen de naam van de tipgever) contract te overleggen. Ook heeft de Belastingdienst aangeboden om de tipgever anoniem te laten getuigen en om de naam vertrouwelijk aan de rechter te melden.» Dit is nog altijd onverkort het geval. Ik wijs op het antwoord op vraag 21.

Vraag 37

Hoe beoordeelt u het feit dat het Hof in Den Bosch om deze redenen snoeihard oordeelt dat de procesopstelling van de inspecteur de waarheidsvinding in casu heeft bemoeilijkt?

Antwoord 37

De zaak is nog onder de rechter. De discussie over de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch zal door mijn team Cassatie bij de Hoge Raad worden gevoerd. Wel wil ik opmerken dat ik in de publiciteit naar aanleiding van deze uitspraak veelal de notie mis dat als er een partij is die de waarheidsvinding bemoeilijkt dat de zwartsparende erflater en zijn familie is, die in strijd met de wet informatie over het zwarte vermogen achterhouden.

Vraag 38

Kunt u enig ander voorbeeld noemen van een arrest in de afgelopen tien jaar, waarin de overheid verweten wordt de waarheidsvinding te hebben bemoeilijkt?

Antwoord 38

Ik heb geen beschikking over een bestand met rechterlijke uitspraken dienaangaande. Bovendien ben ik steeds bereid geweest om aan de rechter alle gegevens te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de waarheidsvinding.

Vraag 39

Wat is de rol van de landsadvocaat in een procedure het algemeen en in dit geval in het bijzonder, waarin van een zeer sturende en dwingende (proces)houding van de landsadvocaat is gebleken, die blijkens de overwegingen van het Hof met betrekking tot de proceskostenveroordeling net als de inspecteur medeverantwoordelijk is geweest voor de vaststelling dat er sprake is geweest van belemmering van de waarheidsvinding?

Antwoord 39

De zaak is nog onder de rechter. De discussie over de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch zal door mijn team Cassatie bij de Hoge Raad worden gevoerd.

Vraag 40

Schamen de inspecteur, de Belastingdienst en uzelf zich voor de proceshouding?

Antwoord 40

Nee. De ambtenaren van de Belastingdienst die bij dit dossier zijn betrokken hebben steeds naar eer en geweten en naar beste kunnen rechtstatelijk gehandeld om te voorkomen dat trainerende zwartsparenders, die geen enkel middel onbeproefd laten en bewust de publiciteit zoeken, met hun belastingontduiking wegvaren.

Vraag 41

Hoe beoordeelt u het feit dat de Kamer jarenlang een zeer onvolledig beeld gehad heeft van deze zaak en deelt u de mening dat dit beeld niet te wijten was een tekort aan zeer precieze vragen?

Antwoord 41

Ik heb geen aanleiding te veronderstellen dat de Kamer een onvolledig beeld heeft gehad van het tipgeversdossier. Staatssecretaris Wiebes heeft op 24 mei 2016 in een brief aan de Tweede Kamer onder meer gemeld: «Ik heb de vraag destijds naar eer en geweten beantwoord, zoals ik dat met alle vragen van uw Kamer doe.» Ik kan daaraan toevoegen dat ook ik alle vragen van uw Kamer naar eer en geweten beantwoord.

Vraag 42

Deelt u de mening dat in een democratische rechtstaat essentieel is dat zowel de rechterlijke macht als de Staten-Generaal het handelen van de regering in een concrete casus kunnen toetsen?

Antwoord 42

Ik ben van mening dat de Kamer over informatie moet kunnen beschikken die de Kamer in staat stelt de wetsuitvoering door het Kabinet te controleren. Die beoordeling zal in beginsel niet op basis van individuele gevallen moeten plaatsvinden. Het handelen van het Kabinet in een concrete fiscale casus is onderworpen aan een toets door de rechterlijke macht.

Vraag 43

Deelt u de mening dat de Belastingdienst zowel de rechterlijke macht als de Staten-Generaal het buitengewoon moeilijk gemaakt heeft om het handelen te toetsen en dat dit geleid heeft tot verspilling van forse hoeveelheden tijd en belastinggeld bij de Belastingdienst, de rechterlijke macht en de Kamer?

Antwoord 43

Nee. Ik constateer daarbij dat een familie hardnekkige belastingontduikers het de Belastingdienst zo lastig mogelijk probeert te maken door ten onrechte informatie over buitenlandse bankrekeningen achter te houden. Daarbij poogt diezelfde familie binnen en buiten de rechtszaal het zo te presenteren dat niet zij onrechtmatig bezig zijn maar de Belastingdienst. Dat is natuurlijk de wereld op zijn kop. Als er hier iemand verantwoordelijk is voor de verspilling van belastinggeld dan is het de zwartsparder (en zijn familie).

Dat laat onverlet dat het wettelijke systeem met zich brengt dat beslissingen van de belastinginspecteur in een individuele casus aan de onafhankelijke rechter ter toetsing kunnen worden voorgelegd. Dat is hier gebeurd en die procedure loopt nog. De zaak wordt binnenkort ter beoordeling voorgelegd aan de Hoge Raad. Ik wacht het oordeel van de Hoge Raad met belangstelling af.

Het is niet aan mij een opvatting te hebben over de werkwijze van de Staten-Generaal. Staatssecretaris Wiebes heeft op 24 mei 2016 in zijn brief aan de Tweede Kamer onder meer gemeld: «Ik heb de vraag destijds naar eer en geweten beantwoord, zoals ik dat met alle vragen van uw Kamer doe.» Ik kan daaraan toevoegen dat ook ik alle vragen van uw Kamer naar eer en geweten beantwoord.

Vraag 44

Bent u bereid teneinde verdere verspilling te voorkomen complete duidelijkheid te verschaffen en de volgende documenten aan de Kamer doen toekomen:

- a. de adviezen van het OM en de landsadvocaat uit 2009 over deze zaak;
- b. alle memo's, stukken en correspondentie die betrekking hebben op deze zaak vanaf 2008 tot nu?

Antwoord 44

De zaak is nog onder de rechter. De discussie over de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch zal door mijn team Cassatie bij de Hoge Raad worden gevoerd. In dat licht bezien acht ik het niet gepast en gewenst deze informatie te verschaffen. Uit dergelijke informatie kan de processtrategie van de Staat of zijn bestuursorganen in een concreet dossier worden afgeleid. Het bekend worden hiervan zou de procespositie van de Staat of zijn bestuursorganen kunnen ondergraven, hetgeen onevenredig benadelend zou zijn. Daarbij komt nog dat ik adviezen van de Landsadvocaat niet openbaar pleeg te maken in verband met de benodigde vertrouwelijkheid tussen cliënt en advocaat.

Vraag 45

Bent u bereid een gezaghebbend en onafhankelijk persoon (zoals een oud-Ombudsman of een voormalig procureur-generaal bij de Hoge Raad) alle stukken uit deze zaak ter beschikking te stellen, gesprekken te laten voeren met betrokkenen en een oordeel te laten geven over het handelen van de Belastingdienst en de landsadvocaat in deze zaak en met openbare aanbevelingen te laten komen over deze specifieke zaak en mogelijk meer in het algemeen?

Antwoord 45

Nee. Er is geen aanleiding voor een dergelijk onderzoek. De Hoge Raad zal zich als hoogste rechtsorgaan over deze zaak buigen.

Vraag 46

Wilt u zelf nog een beschouwing geven over deze zaak of iets vermelden dat volgens u onderbelicht gebleven is?

Antwoord 46

De onterechte en later ingetrokken aangifte van een strafbaar feit tegen (medewerkers en/of hulpverleners van) het Ministerie van Financiën heeft achteraf gezien tot onnodige media-aandacht voor deze zaak geleid. Ik betreurt dat. Het is van belang dat over juridische kwesties in alle rust en zorgvuldigheid procedures kunnen worden gevoerd bij de rechterlijke macht. Voor het overige verwijs ik naar mijn begeleidende brief (25 087 / 31 066, nr.191) bij de antwoorden op deze Kamervragen.

Vraag 47

Welke lessen heeft u tot nu toe zelf getrokken?

Antwoord 47

Staatssecretaris Wiebes heeft op 24 mei 2016 in zijn brief aan de Tweede Kamer onder meer gemeld: «Ook terugkijkend op deze zaak constateer ik dat de Belastingdienst, met uiterste inspanningen en met grote inzet, jacht heeft gemaakt op zwartsparenders, en zich daarbij tegelijkertijd heeft geconformeerd aan de geldende rechtsvoorschriften en niet buiten de paden is getreden die een overheidsorganisatie passen. Ik hoop dat ook deze laatste casussen in deze tipgeverszaak leiden tot een uitkomst die recht doet aan alle keurige belastingbetalers en die ondersteunend is aan onze belastingmoraal.» Ik sluit mij aan bij deze woorden van mijn ambtsvoorganger. Daarbij merk ik op dat bij de behandeling van het Belastingplan 2018 het door uw Kamer «*zeer wenselijk*» werd geacht dat «*de regering een signaal wil afgeven aan zwartsparenders dat het niet aangeven van buitenlands vermogen niet onbestraft kan blijven*». ¹³

De zaak is nog onder de rechter. Ik acht het daarom niet gepast en gewenst op het oordeel van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch in te gaan. De discussie over de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch zal door mijn team Cassatie bij de Hoge Raad worden gevoerd.

Vraag 48

Kunt u deze vragen een voor een en binnen de normale termijn van drie weken beantwoorden?

Antwoord 48

De vragen zijn een voor een en zo spoedig als mogelijk beantwoord.

¹³ Kamerstuk 34 786, nr. 15.